

บทนำ

พืชและเนคตารินเป็นไม้ผลเขตร้อน ประเภทที่มีเปลือกหุ้มเมล็ดแข็งมาก (Stone fruit) ประเทศไทยปลูกกันมานานโดยชาวเขาที่อาศัยอยู่บนภูเขา เป็นพันธุ์ดั้งเดิมที่นำมาจากประเทศจีน เป็นพันธุ์ที่มีขนาดเล็ก คุณภาพต่ำ ต่อมามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และมูลนิธิโครงการหลวงได้นำเอาพันธุ์ที่ปลูกเป็นการค้าจากต่างประเทศมาทดลองปลูก พบว่าพันธุ์เออริแกรนด์ (Earli Grande) มีความเหมาะสม จึงมีการส่งเสริมให้ปลูกมาจนถึงปัจจุบัน

กรมวิชาการเกษตรได้รวบรวมศึกษา และทดสอบพันธุ์เพื่อหาพันธุ์ที่สามารถเจริญเติบโต ให้ผลผลิตสูง และมีคุณภาพดีสำหรับบนพื้นที่สูงของไทย ตั้งแต่ปี 2527 และปี 2540 จนถึงปัจจุบัน ได้ร่วมมือกับโครงการ ACIAR ประเทศออสเตรเลีย ศึกษาการปลูกไม้ผลเขตร้อนประเภท Stone fruit ที่ต้องการช่วงความหนาวเย็นเป็นระยะเวลาสั้น (Low chill Stone fruit) พบว่ามีพืชและเนคตารินจำนวนหลายพันธุ์ ที่เป็นพันธุ์ที่ปลูกเป็นการค้าและสามารถเจริญเติบโตและให้ผลผลิตได้ดีบนพื้นที่สูงของไทย

สภาพดินฟ้าอากาศที่เหมาะสม

พืชและเนคตารินสามารถเจริญเติบโตได้ในพื้นที่ที่อุณหภูมิมีอุณหภูมิต่ำกว่าหรือเท่ากับ 7.2°C เป็นเวลาดั้งแต่ 100 ชั่วโมงเป็นต้นไป (ขึ้นอยู่กับความต้องการชั่วโมงความหนาวเย็นของแต่ละพันธุ์) หรือพื้นที่ที่มีความสูงตั้งแต่ 1,000 เมตรจากระดับน้ำทะเลเป็นต้นไป สภาพดินที่เหมาะสม ได้แก่ ดินร่วนปนทราย มีการระบายน้ำดี มีความเป็นกรด-ด่าง 5.5 – 6.5 พันธุ์ปลูกที่เหมาะสม

พืช ได้แก่พันธุ์ เออริแกรนด์ (Earli Grande) ฟลอิด้าพริ้นส์ (Flordaprince) ฟลอิด้าโกลด์ (Flordagold) ดีเสิร์ตเรด (Desert red)

เนคตาริน ได้แก่พันธุ์ ซันไรท์ (Sunrise) ซันเรเซอร์ (Sun raycer)

การปลูกและการดูแลรักษา

ระยะปลูก แบ่งได้ตามระบบการจัดทรงพุ่ม

1. การจัดทรงพุ่มแบบเปิดกลาง (open center) ระยะระหว่างต้น 4 – 6 เมตร ระยะระหว่างแถว 4 – 6 เมตร หรือตามแนวชั้นบันได

2. การจัดทรงพุ่มแบบกำแพงรั้ว (Palmmate) ระยะระหว่างต้น 3 เมตร ระยะระหว่างแถว 4 เมตร

การเตรียมหลุมปลูก

ขนาดหลุมปลูก 50 x 50 x 50 ซม. ควรตากหลุมไว้อย่างน้อย 1 สัปดาห์ รองก้นหลุมด้วยหินฟอสเฟต (0-30-0) หลุมละ 100 – 200 กรัม ปุ๋ยคอกได้แก่ มูลสัตว์ต่าง ๆ หรือปุ๋ยหมักอัตรา 5 กิโลกรัมต่อหลุม ผสมกับดินชั้นบนคลุกเคล้าให้เข้ากันดีก่อนใส่ลงในหลุมปลูก

ช่วงเวลาปลูกที่เหมาะสม

1. ช่วงฤดูฝน (พ.ค. – ส.ค.)
2. ช่วงฤดูแล้ง (ธ.ค.-เม.ย.) ในพื้นที่ที่มีระบบน้ำ

การใส่ปุ๋ย

ในช่วง 1 – 2 ปีแรก ควรใส่ปุ๋ยยูเรีย (46-0-0) ร่วมกับปุ๋ย 15-15-15 โดยแบ่งใส่ 2 ครั้ง อัตราครั้งละ 100 กรัม/ต้น ครั้งที่ 1 ในช่วงต้นฤดูฝน (พ.ค. – ส.ค.) ครั้งที่ 2 ในช่วงฤดูฝน (ส.ค.) หลังจากพืชและเนคตารินเริ่มให้ผลผลิตแล้ว ในช่วงเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน ใส่ปุ๋ย 15-15-15 อัตรา 200, 300, 400 และ 500 กรัม/ต้น ในปี 3 – 6 ในช่วงเดือนสิงหาคม – กันยายน ใส่ปุ๋ย 12-24-12 อัตรา 200, 300, 400 และ 500 กรัม/ต้นในปี 3 – 6 และในช่วง 1 เดือนก่อนเก็บเกี่ยวผล ใส่ปุ๋ย 0-0-60 อัตรา 200, 300, 400 และ 500 กรัม/ต้นในปี 3 – 6 สำหรับปุ๋ยอินทรีย์ให้ใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักอัตรา 5 – 10 กิโลกรัมต่อต้นในช่วงฤดูฝน ปีละ 1 ครั้ง

การให้น้ำ

ควรให้น้ำในช่วงฤดูแล้ง (ม.ค.-เม.ย.) สัปดาห์ละ 1 ครั้ง และควรคลุมโคนต้นด้วยฟางข้าวหรือเศษหญ้า เพื่อลดการสูญเสียน้ำในช่วงฤดูแล้ง

การกำจัดวัชพืช

ควรกำจัดวัชพืชภายในทรงพุ่มเพื่อลดการแก่งแย่งธาตุอาหาร แต่ในระหว่างแถวหรือต้นควรตัดหญ้าหรือวัชพืชให้สั้นหรือปลูกพืชตระกูลถั่วคลุมดิน

การจัดทรงพุ่มและการตัดแต่งกิ่ง

มี 2 ระบบ

1. **การจัดทรงพุ่มและตัดแต่งกิ่งแบบเปิดกลาง (open center)** เหมาะสำหรับพันธุ์ที่ต้องการช่วงความหนาวเย็นค่อนข้างมากและสำหรับสวนที่มีพื้นที่มาก และพื้นที่ที่มีสภาพสูงเพราะสามารถดูแลรักษาและเก็บเกี่ยวได้ง่าย

หลังจากปลูก

เมื่ออายุ 6 เดือน

เมื่ออายุ 1 ปี

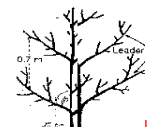
2. **การจัดทรงพุ่มและตัดแต่งกิ่งแบบกำแพงรั้ว (Palmette)** เหมาะสำหรับพันธุ์ที่ต้องการช่วงความหนาวเย็นน้อยและสำหรับสวนที่มีพื้นที่น้อย และมีพื้นที่ที่ไม่สูงชันมากหรือพื้นที่ค่อนข้างราบ

หลังจากปลูก

เมื่ออายุ 6 เดือน

เมื่ออายุ 1 ปี

การตัดแต่งกิ่งจะต้องทำการตัดแต่งกิ่งอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ 1 ในช่วงพักตัว (ใบร่วงหมดทั้งต้น) เดือนธันวาคม ครั้งที่ 2 ในช่วงหลังเก็บเกี่ยวผล (เดือนพฤษภาคม)

โรคแมลงและการป้องกันกำจัด

โรคราสนิม เป็นโรคที่ทำลายใบและผลระบามากในช่วงฤดูฝน (พ.ค. – ต.ค.) ป้องกันกำจัดโดยการพ่นแมนโคเซบจำนวน 1 เดือนต่อครั้ง ในช่วงฤดูฝนและในช่วงใบร่วง (ฤดูพักตัว) ให้พ่นคอปเปอร์ออกไซด์คลอไรด์ อย่างน้อย 1 ครั้ง

โรครายงไหล ระบาดในช่วงฤดูฝนโดยทำลายลำต้น เกิดอาการงายไหล ป้องกันกำจัดโดยทา คอปเปอร์ออกไซด์คลอไรด์ และ

ในช่วงพักตัวให้พ่นคอปเปอร์ออกไซด์คลอไรด์ อย่างน้อย 1 ครั้งเพื่อกำจัดโรค

แมลงวันทอง เป็นแมลงศัตรูที่สำคัญทำลายผล ป้องกันกำจัดโดยทำความสะอาดแปลงให้สะอาดอยู่เสมอและในช่วงติดผล การห่อผล และทำกับดักล่อแมลงวันทองโดยใช้สารล่อแมลงวันทอง ได้แก่ เมธิลยูจีนอล ผสมกับยาฆ่าแมลงที่ไม่มีกลิ่นแรงมากหรือพ่นเหยื่อโปรตีน ได้แก่ โปรตีนไฮโดไลสเสท หรือโปรตีนไฮโดรไลสเสท ผสมกับสารฆ่าแมลง คลอไพริฟอส พ่นเป็นจุดหรือเป็นแถบในช่วงติดผล โดยทำการพ่น 1 สัปดาห์ต่อครั้ง

เพลี้ยหอย เป็นแมลงศัตรูสำคัญอีกชนิดหนึ่งของพืชและเนคตารีน ป้องกันกำจัดโดยใช้ยาฆ่าแมลงประเภทดูดซึมและในช่วงพักตัวให้พ่นน้ำมันปิโตรเลียมเพื่อทำลายจำนวน 1 - 2 ครั้ง

พิจารณาจาก สีของผล โดย สีของผลจะเปลี่ยนจาก สีเขียวเป็นสีแดงประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์ และสีพื้นผิวผลจากสีเขียวเป็นสีเหลือง โดยที่ผลยังไม่อ่อนนิ่ม

เรียบเรียงโดย
พิจิตร ศรีปิ่นตา
อนันต์ ปัญญาพิมพ์
จัดทำโดย
งานสารสนเทศ

กำหนดการปฏิบัติงานดูแลรักษาพืชและเนคตารีน

เดือน	ระยะของพืช	การปฏิบัติดูแลรักษาของเกษตรกร
ส.ค.	เจริญเติบโต	1. กำจัดวัชพืช 2. พ่นยาป้องกันกำจัดโรคใบรูและราสนิม รักษาใบไม่ให้ร่วงก่อนสิ้นเดือนก.ย. เพื่อไม่ให้มีการออกดอกก่อนเวลาที่เหมาะสม
ก.ย.	ก่อนพักตัว	1. กำจัดวัชพืช 2. พ่นยาป้องกันกำจัดโรคใบรูและราสนิม รักษาใบไม่ให้ร่วงก่อนสิ้นเดือนก.ย. เพื่อไม่ให้มีการออกดอกก่อนเวลาที่เหมาะสม
ต.ค.	พักตัว	1. กำจัดวัชพืชก่อนใส่ปุ๋ย เพื่อให้สะดวกในการใส่ปุ๋ยและใช้วัชพืชคลุมโคนต้น 2. ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 และปุ๋ยอินทรีย์ให้ต้นสมบูรณ์ขณะพักตัว 3. คลุมต้นด้วยวัชพืชหรือฟางเพื่อรักษาความชื้น
พ.ย.-5.ค.	พักตัว พักตัว ก่อนดอกบาน	1. เปลี่ยนยอดพันธุ์ต้นตอที่ปลูกไว้ให้เป็นต้นพันธุ์ดี 2. ตัดแต่งกิ่งครั้งที่ 3 (Winter pruning) เพื่อควบคุมการออกดอกติดผลให้พอเหมาะทำให้การสร้างกิ่งใหม่ดีและควบคุมทรงต้น 3. พ่นยาป้องกันกำจัดโรคและแมลงหลังตัดแต่งกิ่ง ได้แก่ เพลี้ยหอยและโรคที่เข้าทางแผลตัดแต่ง 4. สักรวจการระบาดของเพลี้ยไฟที่จะเป็นปัญหาสำหรับเนคตารีน

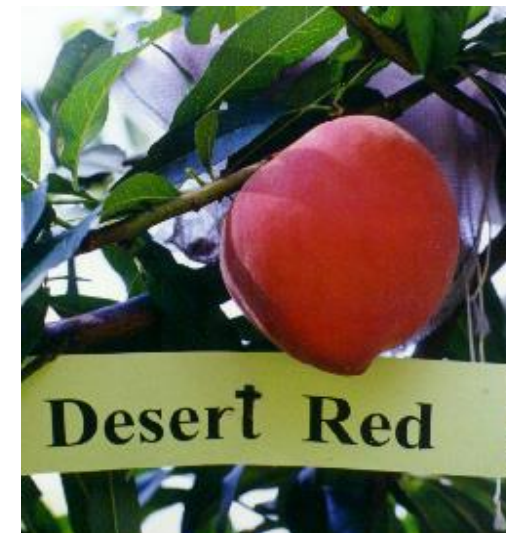
การเก็บเกี่ยว

ผลผลิตจะสามารถเก็บเกี่ยวได้ในเดือนมีนาคม - เมษายน การเก็บเกี่ยวผลจะทำการเก็บเกี่ยวโดยพิจารณาจากจำนวนวันหลังจากดอกบาน ซึ่งแตกต่างกันในแต่ละพันธุ์ อายุการพัฒนาผลประมาณ 100 - 120 วันหลังจากดอกบาน หรือ

พีชและเนคตารีน

Peach and Nectarine

ศูนย์วิจัยเกษตรหลวงเชียงใหม่

สถาบันวิจัยพืชสวน

กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

313 ม.12 ต.หนองควาย อ.หางดง จ.เชียงใหม่ 50230

โทร. 053-114133-6 โทรสาร. 053-114072

Website : www.doa.go.th/hc/cmrrarc